

IGBD | Islamische Gemeinschaft der Bosniaken in Deutschland – Zentralrat e.V.
IZBNJ | Islamska Zajednica Bošnjaka u Njemačkoj - Mešihat

IGBD e.V. | www.igbd.org

Početna | IZBNJ | Fond GHB | Aktivnosti | Džemati | Islamske teme | Hutbe | Kontakt

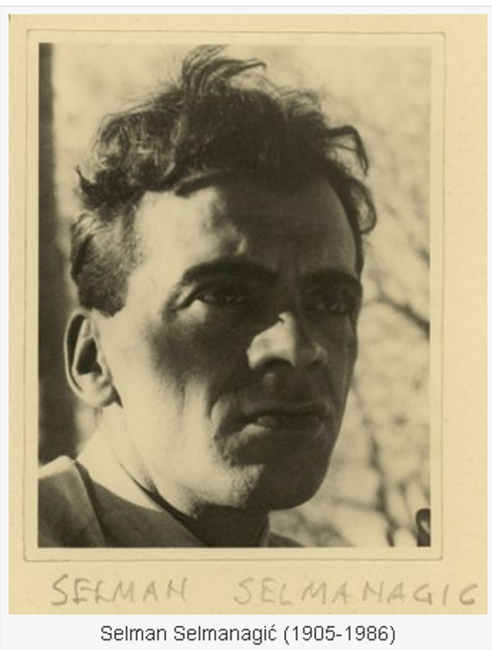
Pretraživanje...

Aktuelnosti iz IZBNJ | Aktuelnosti iz džemata | Aktuelnosti iz IZBIH | Vijesti | Intervjui | Zanimljivosti | Deutsch

Početna ▶ Zanimljivosti ▶ Selman Selmanagić – Od stolara iz Srebrenice do dekana visoke škole u Berlinu – Bošnjački arhitektonski genije

Selman Selmanagić – Od stolara iz Srebrenice do dekana visoke škole u Berlinu – Bošnjački arhitektonski genije

 urednik 9th mar. 2014. Nema komentara

Priča o slavnom njemačkom arhitekti, urbanisti, scenografu, dizajneru i pedagogu Selmanu Selmanagiću nije nikada ispričana nama. Ko je taj Bošnjak, o kojem s ponosom pričaju Nijemci, a mi ne znamo ni da je postojao? Autentično je da je Selman Selmanagić, rodom iz Srebrenice, bio sekretar ćelije Komunističke partije Njemačke na Univerzitetu Bauhaus krajem 20-ih i početkom 30-ih godina prošlog stoljeća, da se vratio u Hitlerovu Njemačku usred rata, ali da je poslije u Istočnoj Njemačkoj slavljen kao veliki borac protiv fašizma.

Od Srebrenice, preko Ljubljane do Njemačke

Selman Selmanagić rođen je 25. aprila 1905. godine u Srebrenici. Rođen je u zemljoposjedničkoj porodici, odrastavši zajedno sa desetoro braće i sestara. Selmanov otac – Alija Selmanagić studirao je u Kairu na Univerzitetu Al Azhar, gdje je i upoznao suprugu Egipćanku koja je pošla za njim u Bosnu. Selmanov brat bio je prvi bosanski pilot. Nakon četverogodišnjeg školovanja za stolara na Državnoj stručnoj školi u Sarajevu, koje je započeo sa 14 godina, Selman odlazi na Zanatsku školu u Ljubljani

gdje stiče naziv majstora graditeljskog i namještajnog stolarstva. U nadi da će kao stolar pronaći posao u Njemačkoj, sa 24

godine po prvi put putuje u Njemačku.

Sretna okolnost da je 1919. godine u Weimaru počeo sa radom Bauhaus, jedinstvena Visoka škola za umjetnost, arhitekturu i dizajn, koja je pomogla Selmanagiću da svoj visoki domet stolarskih umijeća objedini u jedinstvu umjetnosti i zanatstva, što je bio jedan od osnovnih ciljeva ovog značajnog eksperimenta 20. vijeka, ugrađenih u trajne temelje moderne umjetnosti i arhitekture tog vremena. Tokom tog putovanja vozom prema Berlinu, sa njim kupe dijeli arhitekta koji ga je upoznao o radikalnom konceptu škole Bauhauusa u Dessau, tako da je u toku vožnje odlučio promijeniti planove i poći u Dessau, te probati svoju sreću.

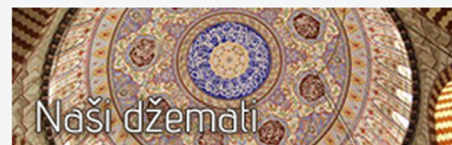
Ovakav instinkt hvatanja ideja u zraku obilježava njegov cijeli život, njegov internacionalni duh sklon novome i naprednom. Nakon dolaska u Dessau, radi u stolarskoj radionici Bauhauusa, gdje je brzo zaključio da njegova tradicionalna stolarska naobrazba nema ništa zajedničko sa likovnim izričajem Bauhauusa: funkcionalnošću, odnosu prema materijalu, istinskim prikazivanjem osobnosti i sposobnosti materijala, detaljem i čistoćom forme. Nije se opirao novim pravcima Bauhauusa, upravo suprotno, on ih je prihvatio i vrlo brzo počeo prakticirati. Razvio se dovoljno brzo i u struci i u jeziku za prijem u elitnu školu Bauhauusa.

Član Komunističke partije Njemačke od 1930.

Od šest studenata iz Kraljevine Jugoslavije koji su primljeni na Bauhaus, samo je Selmanagić završio kompletan studij i radio kao profesor. Proveo je i šest godina radeći za berlinski UFA, kao arhitekta i scenograf. Radivši sa priučenim majstorima, koji su često bili nepismeni za nacрте, Selman je uložio veliki trud te uradio i statički proračun greda nadprozornika, nadvratnika i temelja, međuspratne konstrukcije i cijelo ljeto sam nadzirao radove. Ovim on sebi otvara studij označen velikim zahtjevima za raznovrsnošću studenata. Sve djelatnosti likovnih umjetnosti i arhitekture su obrađivane u nastavnom programu Bauhauusa. Zanimao se za urbano planiranje, izgradnju stambenih naselja, visokogradnju, unutrašnje uređenje, scenografiju, postavku izložbi, kao i dizajniranje tapeta, tekstila i predmeta za svakodnevnu upotrebu.

KONTENÜBERSICHT IGBD

Specifičnost načina edukacije u Bauhausu, gdje profesori dijele slobodno vrijeme i smještajne kapacitete sa studentima, dalo mu je priliku da svoje slobodno vrijeme provodi sa velikim umjetnicima. To je sve imalo velikog utjecaja na njega. Tadašnji profesori na Bauhausu, posebice Meyer i Hilberseimer, s kojim je on dijelio kuću, bili su veliki socijalisti – komunisti. Svoje ideje su praktično živjeli, u njih iskonski vjerovali i praktično ih implementirali u arhitektonsko-urbanistička sociotopistička rješenja. Mayer je iz svojih ubjeđenja, naprimjer, odmah nakon što je zbog političkog pritiska morao napustiti mjesto dekana Bauhausa, otišao u Moskvu, sa sobom poveo sedam studenata Bauhausa i tamo osnovao jako utjecajnu grupu "Lijeva kolona". Takvo intelektualno okruženje Selmanagića približava iskrenim idejama komunizma u praksi, te on postaje član Komunističke partije Njemačke 1930.

Jedan školski projekt na Bauhausu, posebno, u kojem je on učestvovao pronalazi se u literaturi i uvijek drugačije tumači. Radi se o imaginarnom planu radničkog naselja za radnike tvornice aviona "Junkers" sa 20.000 stanovnika, gdje je Selman preuzeo projektovanje bolničkog kompleksa. Poslije zatvaranja Bauhausa od strane nacističkog režima grupa se rasula, ali pojedini članovi, kao i ostali bauhausovci, ostali su u stalnom međusobnom kontaktu radivši na velikim projektima opet poslije rata zajedno. Pored stalnih predavača na Bauhausu, on je bio i pod uticajem pojedinih predavača koji su u auli Bauhausa držali predavanja sa vrlo širokim spektrom tematike, kao što su: bečki sociolog Otto Neurath, češki sociolog Karle Teige, Herman Duncker i psiholog Karlfriedrof von Dürckheim.

Organizator i vođa antifašističkog otpora u Berlinu

Stolice Selmana Selmanagića iz 1939. koje se prodaju danas na aukcijama

Fond Gazi Husrev-beg

POZIV RODITELJIMA

UPIŠITE I VI SVOJU DJECU U BOSANSKE DOPUNSKE ŠKOLE

Početkom redovne nastave u njemačkim školama POČINJE i nastava u 33 DOPUNSKE ŠKOLE NA BOSANSKOM JEZIKU U SR NJEMAČKOJ.

Nastava se izvodi JEDNOM SEDMIČNO (dva sata) po planu i programu dopunske nastave za djecu u inostranstvu Ministarstva civilnih poslova BiH.

UPIŠITE I VI SVOJE DIJETE - MJESTA JOŠ IMA!

ADRESE SVIH ŠKOLA MOGU SE VIDJETI, NA:

www.bosanske-skole.de

U 1932. godini, brzo prije prisilnog zatvaranja škole, diplomira na Bauhausu u doba kada je dekan škole bio Mies van den Rohe. Poslije diplomiranja odlazi prvo u Berlin, gdje je radio u arhitektonskom birou kod Waltera Gropiusa i saradivao je na izradi urbanističkog projekta Berlina pripremanom za kongres CIAM-a. Pogoršanjem političke situacije u Njemačkoj, pritisak na strance i bauhausovce u toj zemlji je bio ogroman. U konačnici nije mu preostalo ništa drugo do prepustiti drugima svoj posao i napustiti Njemačku. Početkom 1933. godine putuje u Tursku i pronalazi zaposlenje u Istanbulu kao slobodni saradnik. Sveukupno četiri godine on je bio u različitim zemljama, skoro po pravilu, sa malo para u džepu i u stalnoj potrazi za ugovorima i narudžbama.

Njegova u literaturi uljepšana putovanja kao studijska, vodila su ga u Italiju, Grčku, Bugarsku, Egipat, Siriju, Palestinu, Jordan i Tursku. U Jerusalimu se skrasio neko vrijeme radiši kao slobodni saradnik u arhitektonskom birou Richarda Kaufmanna. U njegove projekte ovog perioda spadaju eneterijeri dućana, stanovi, porodične kuće. Pored toga bavio se i izgradnjom vila. Od 1937. do 1938. godine se osamostaljuje kao samostalni arhitekta u Jerusalimu. U ovom periodu projektira jednu tvornicu namještaja u okolini Jerusalima, nekoliko zgrada bankovnih filijala, kuća za stanovanje, kao i jedan stambeni blok za muslimansku zajednicu u Jerusalimu sa sedam stanova.

Cijelo vrijeme Drugog svjetskog rata proveo je u Berlinu kao organizator i vođa antifašističkog otpora. Kada mu je bilo naređeno da dvorane projektira u stilu nacističke arhitekture, on to odbija te se povlači u scenografski odjel UFA-e gdje ostaje sve do završetka rata 1945. godine. Njegova djela iz ovog perioda su malo dokumentirana možda i iz razloga stalnih bombardiranja Njemačke, kada je najvjerovatnije dobar dio toga i uništen.

Bio je predavač, a kasnije i dekan Visoke škole u Berlinu. Inicijator je obnove škole Bauhaus Dessau zajedno sa prvim Bauhausovim dekanom, jednim od najznačajnijih arhitekata današnjice, Walterom Gropiusom. Sredinom 70-ih godina prošlog stoljeća je sa velikim Walterom Gropiusom inicijator ideje obnove Bauhauusa u Njemačkoj. Selmanagić spada među naše najveće arhitekta, dizajnere i urbaniste, ali isto tako on je dio kolosalne generacije Bauhausovaca, koju predvode Van der Rohe, Gropius, Kandinsky, Moholy-Nagy, Klee, Schlemmer, Mondrian, Meyer i mnogi drugi.

Selman Selmanagić je ime koje nikada nećete čuti na katedri arhitektonskih fakulteta, likovnih i akademija scenskih umjetnosti u BiH. Ime koje nikada nećete vidjeti na tabli neke ulice u Bosni i ime koje nikada niste vidjeli u jugoslovenskoj mašineriji antifašističke propagande. Međutim, među njemačkim arhitektima, on je ime na čije se pominjanje ustaje. Na Ahiret je preselio 7. maja 1986. godine u Berlinu. Malo koji Bošnjak iz Podrinja zna da se u Srebrenici nalazi mezar Selmana Selmanagića, čovjeka čije je ime zlatnim slovima zapisano u historiju njemačke poslijeratne arhitekture.

Avdo Huseinović

(Preprodav Journal, br. 157)

Dijeljenje sadržaja:

**Deutsche
Islam
Konferenz**

Islamska teologija u Njemačkoj

IIT

**INSTITUT FÜR
ISLAMISCHE THEOLOGIE
OSNABRÜCK**

**Zentrum für Islamische
Theologie Tübingen**

zefis

**Zentrum für
Islamische Studien
Frankfurt**

**Zentrum für
Islamische
Theologie**